

Alphen aan den Rijn, 9 mei 2016.

Aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
De heer R.H.A. Plasterk
Den Haag

Onderwerp : Internetconsultatie wetsvoorstel intrekking Zondagswet.

Excellentie, geachte heer Plasterk,

Op 20 april 2016 heeft u een concept-wetsvoorstel tot intrekking van de Zondagswet voor consultatie en advies bekendgemaakt. Dit concept is voor mij aanleiding het volgende onder uw aandacht te brengen.

Het voorgelegde wetsvoorstel heeft direct invloed op de omvang van de grondrechten beschreven in de artikelen 6 (vrijheid van godsdienst en levensovertuiging) en 8 (recht tot vereniging) van de Grondwet. Immers, met het intrekken van de Zondagswet vervallen een aantal landelijk geldende beperkingen voor wat betreft het aantasten van de openbare rust (onderdeel van de openbare orde) ten behoeve van de belijders van die godsdiensten die op de Zondagochtend bij elkaar plegen te komen. Vervolgens is het door de wetgever aan de gemeenteraden ter beoordeling overgelaten om voor de Zondag uit het oogpunt van het belijden van godsdienst of levensovertuiging lokale regels te geven ter bescherming van de openbare rust, c.q. de openbare orde. Zo gezien beperkt deze voorgenomen wet de beide genoemde grondrechten rechtstreeks terwijl de nadere nieuwe begrenzing ervan (c.q. het herstellen van de huidige bescherming van de openbare rust op de Zondagmorgen) aan de gemeenteraden zal worden overgelaten. Dit laatste is in strijd met de Grondwet.

Uit de Memorie van Toelichting behorend bij de Grondwetsherziening (Kamerstuk 13 872, nr. 3, Zitting 1975-76, onder meer pagina 18) voor wat betreft de grondrechten ("Verklaring dat er grond bestaat een voorstel in overweging te nemen tot verandering in de Grondwet van bepalingen inzake grondrechten") blijkt namelijk het volgende : Uit de tekst van de grondwetsartikelen blijkt exact wanneer de wetgever in formele zin krachtens de Grondwet een hem opgedragen taak zelf moet verrichten en ook wanneer hij het geven van voorschriften aan andere overheidsorganen mag opdragen. De bevoegdheid van de wetgever om de hem grondwettelijk verleende taak of bevoegdheid aan andere organen over te dragen wordt tot uitdrukking gebracht door het gebruik van enigerlei vorm van het werkwoord "regelen", de zelfstandige naamwoorden "regels" en "regeling" of de term "bij of krachtens". Komt geen van deze formuleringen in een bepaling voor, dan is het overdragen van de grondwettelijk verleende bevoegdheid niet geoorloofd.

Zowel in artikel 6, eerste lid, als in artikel 8 van de Grondwet ontbreekt bij de beschrijving van de bevoegdheid tot het beperken van deze grondrechten deze specifieke terminologie. Er is sprake van "behoudens ieders verantwoordelijkheid volgens de wet." en "Bij de wet kan dit recht worden ingeperkt in het belang van de openbare orde". Dit betekent dat de werking van deze grondrechten, althans uitgeoefend binnen gebouwen of besloten plaatsen, een nadere invulling verlangt door de wetgever in formele zin. Niet dus een gemeenteraad.

Gezien deze feiten ben ik van oordeel dat het nu voorliggende wetsvoorstel tot intrekking van de Zondagswet in strijd is met de artikelen 6, eerste lid, en 8 van de Grondwet en overigens met de systematiek voor het beperken van de grondrechten die in verband met het schrijven van de huidige Grondwet werd gekozen en vastgesteld.

Het zou uw regering dan ook sieren om dit wetsvoorstel terug te nemen en in de plaats daarvoor een wet in formele zin in voorbereiding te nemen die bepalingen bevat met betrekking tot het handhaven van de rechtsorde, de openbare orde en rust in relatie tot alle godsdiensten en levensovertuigingen die binnen het Koninkrijk der Nederlanden aanhangers kennen. De huidige Zondagswet zou van deze nieuwe wet een onderdeel kunnen vormen.

Met vriendelijke groet,

Mr. R. van der Plas
Amalia van Solmsstraat 6
2404 GN Alphen aan den Rijn.